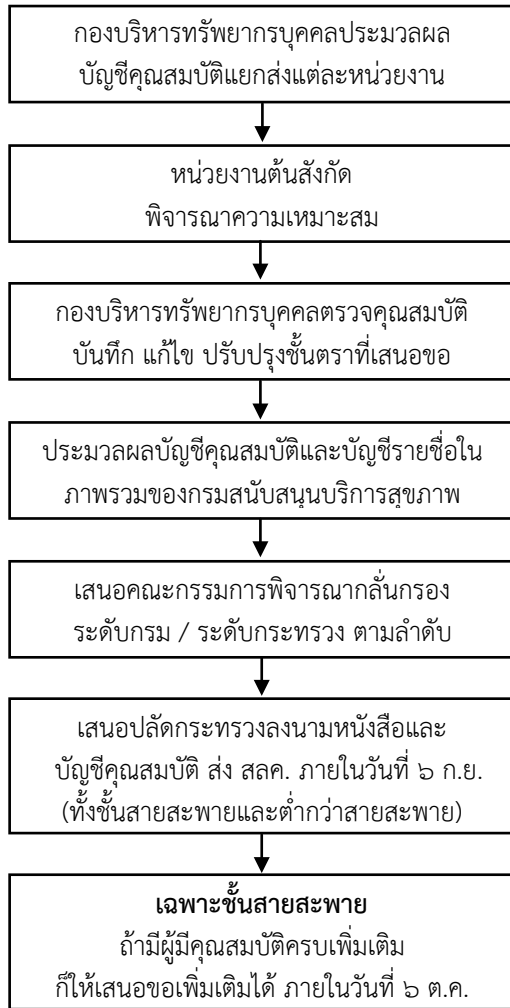

กระบวนการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้ข้าราชการ

หมายเหตุ สลค. จะตั้งคณะกรรมการพิจารณา แล้วเสนอรายชื่อบุคคลพร้อมทั้งชั้นตราที่สมควรขอพระราชทานให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา แล้วจึงเสนอรายชื่อไปยังสำนักกราชเลเพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษา และ สลค.ส่งมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์กับใบประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดังนี้

กิจกรรม	ชั้นสายสะพาย	ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย
- การประกาศราชกิจจานุเบกษา	ช่วง ๕ ธ.ค. ของปีที่เสนอขอ	กลางปีถัดไป
- การเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน	ช่วง มี.ค. - พ.ค. ของปีถัดไป	-
- การจ่ายเหรียญ	หลังพิธีเข้าเฝ้าแล้ว (เฉพาะผู้ที่ไม่เข้าเฝ้าฯ)	อีก ๑-๒ ปีถัดไปแล้วแต่ สลค. จะส่งมอบ
- การจ่ายใบประกาศนียบัตรฯ	กลางปีถัดไป	อีก ๖ - ๗ ปีถัดไป
- การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ต้องผ่านพ้นพิธีเข้าเฝ้าฯ ไปแล้วจึงประดับได้	ประดับได้หลังจากที่ประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว
- การส่งคืนชั้นรอง	ทุกรายที่ได้รับชั้นตราสูงขึ้นของแต่ละตระกูล ต้องส่งคืนชั้นรองของแต่ละตระกูล เก็บไว้ได้เพียงชั้นสูงสุดของแต่ละตระกูลเท่านั้น (รวมทั้งผู้เกษียณอายุและผู้ลาออก ซึ่งถ้าไม่มีความจำเป็นต้องใช้ประดับก็ควรส่งคืนก่อนวันเกษียณ/ลาออก)	
- การส่งคืนในฐานะผู้วายชนม์	เมื่อผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์ทายาทต้องส่งคืนทุกชั้นตราภายใน ๓๐ วัน	
- การชดใช้เงินแทนราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ถ้าไม่สามารถส่งคืนเครื่องราชฯ ได้ทุกกรณี (สูญหาย น้ำท่วม ไฟไหม้ ถูกโจรกรรม) ต้องชดใช้เงินแทนราคาตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด(ปรับราคาชดใช้ทุก ๓ ปี)	

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้างเผือก : มงกุฎไทย ให้ข้าราชการ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันเป็นที่เชิดชูยิ่งข้างเผือก

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

กลุ่มงานทะเบียนประวัติและบำเหน็จความชอบ
กองบริหารทรัพยากรบุคคล
ชั้น ๕ อาคาร ๕ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๖๔๐, ๐ ๒๕๙๐ ๒๘๐๘
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๑๖๔๐

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย คือ สิ่งที่เป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศและบำเหน็จความชอบ เป็นของพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการ ประเทศชาติ ศาสนา ประชาชน หรือส่วนพระองค์ โดยการพิจารณา เสนอ ขอพระราชทานของรัฐบาลเพื่อเป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงแก่ผู้ได้รับพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ในปัจจุบัน เป็นเครื่องหมายประดับเสื้อ ซึ่งนิยมกันทั่วไป แม้ประเทศที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็นิยมใช้ โดยถือว่าเป็นสิ่งส่งเสริมเกียรติของบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นต่อส่วนรวมให้เป็นแบบอย่างที่ดีควรยึดถือ มีใช้เป็นเครื่องหมายแบ่งแยกชนชั้นแต่อย่างใด สำหรับข้าราชการจะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทยตาม พ.ร.บ. พ.ศ.๒๔๘๔ (สร้างสมัยรัชกาลที่ ๔ และ ๕ ตามลำดับ) และในการพิจารณาเสนอขอพระราชทานแก่บุคคลใด ให้พิจารณาโดยรอบคอบว่า บุคคลนั้นได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชนจนถึงขนาดควรได้รับพระราชทาน **มิใช่พิจารณาแต่เพียงตำแหน่ง ระดับชั้นยศ หรือครบกำหนดระยะเวลาที่จะขอพระราชทานได้เท่านั้น** ซึ่งปัจจุบันการจะเสนอขอพระราชทานชั้นตราใดให้ข้าราชการ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือกและมงกุฎไทย พ.ศ.๒๕๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๓ พ.ศ.๒๕๔๙ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตำแหน่งของข้าราชการเป็นระบบจำแนกประเภทตำแหน่งข้าราชการจึงต้องเสนอขอตามหลักเกณฑ์บัญชี ๔๑ ทำยระเบียบแทนบัญชี ๗

คุณสมบัติของผู้ที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ

๑. เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
๒. เป็นผู้ประพฤติดีและปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนด้วยความอุตสาหะ ซื่อสัตย์ และเอาใจใส่ต่อหน้าที่อย่างดียิ่ง และ
๓. เป็นผู้ที่ไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
๔. การเสนอขอพระราชทานชั้นตราแรก **ต้องมีระยะเวลา** ราชการติดต่อกันมาแล้ว **ไม่น้อยกว่า ๕ ปี** บริบูรณ์นับตั้งแต่วันเริ่ม บรรจุนับรับ ราชการ จนถึงวันที่ ๖ ต.ค.ของปีที่เสนอขอพระราชทาน

๕. กรณีข้าราชการลาออกแล้ว ได้รับ **การบรรจุกลับ** เข้ารับราชการใหม่ ให้เริ่มต้นนับระยะเวลารับราชการใหม่จนครบ ๕ ปี จึงเสนอขอได้ แต่ถ้าเป็นการลาออกไปเพื่อสมัครรับเลือกตั้งหรือดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอิสระต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการกระทำประโยชน์แก่ประเทศชาติอีกทางหนึ่ง จึงมีมติให้ผู้นับระยะเวลาราชการต่อจากระยะเวลาก่อนลาออกจากราชการ

๖. สำหรับข้าราชการ **ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในปีใด ให้เพิ่มกำหนดระยะเวลาการขอพระราชทานอีก ๑ ปี** ยกเว้นโทษภาคทัณฑ์ และหากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว หรือกระทำความผิดทางอาญา และอยู่ระหว่างการสอบสวนหรืออยู่ระหว่างดำเนินคดี ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องแจ้ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา

นอกจากนี้แล้วการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะเสนอ**ข้ามชั้นตรา**มิได้ (ถ้าคุณสมบัติยังไม่ครบ) จะเสนอ**เลื่อนชั้นตรา**ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ**มิได้** และ **เสนอขอปดิดกันไม่ได้** เว้นแต่เป็นการขอกรณีปีที่เกษียณอายุหรือขอกรณีพิเศษแก่ผู้มีความชอบดีเด่นตาม ข้อ ๑๑

๗. หากเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปีไปแล้ว ต่อมาพบว่า มีผู้ขาดคุณสมบัติ ถึงแก่กรรม ลาออกจากราชการก่อนวันที่ ๕ ต.ค.ของปีที่เสนอขอพระราชทาน จะต้องแจ้ง สป.โดยด่วนที่สุด เพื่อขอถอนรายชื่อไปยัง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ต่อไป

๘. การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ **มิใช่สิทธิของข้าราชการ** แต่เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาผลงานการกระทำความดีความชอบ เพื่อให้ผู้ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจอย่างแท้จริงที่ได้รับพระราชทาน และเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงด้วย

ข้าราชการจะได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชฯ มงกุฎไทยและช้างเผือกสลับกัน โดยเลื่อนชั้นตราตามลำดับจากชั้นล่างสุดจนถึงชั้นสูงสุดตามลำดับ ดังนี้

ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย

- ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)
- ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)
- ชั้นที่ ๔ จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)
- ชั้นที่ ๔ จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)
- ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)
- ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ช้างเผือกไทย (ต.ช.)
- ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)
- ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)

ชั้นสายสะพาย

- ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) สาย ๑
- ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) สาย ๒
- ชั้นสูงสุด มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) สาย ๓
- ชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) สาย ๔

อนึ่ง การจะเสนอขอพระราชทานชั้นตราใดให้ผูใด ต้องพิจารณาคุณสมบัติและเงื่อนไขตามบัญชี ๔๑ ดังนี้

๑. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การได้รับชั้นรอง
๒. การได้รับเงินเดือนชั้นต่ำหรือเงินเดือนชั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญทำย พ.ร.บ. พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งไม่ใช่เงินเดือนชั้นต่ำหรือชั้นสูงชั่วคราวตามบัญชีดังกล่าวภายในช่วงเวลาที่กำหนดแต่ละชั้นตรา
๓. การได้รับเงินประจำตำแหน่ง การขอปีที่เกษียณ